

DAGSINS MEINING

Oljuleiting og samstarv - frá GEM til SINDRI

Samstarv er lykilin til bestu loysnirnar, eitt nú tá útlendsk feløg gera flögur í Føroyum til tess at leita eftir og troyta náttúrufrøingini. Fyri tey fremmandu og fyri okkum. Fyri felags besta. Taka við tilgongdina í oljuleiting við Føroyar seinastu 10 árin, so hevur samstarv netupp verið eitt av ambodunum. Hetta er GEM-umhvørvisarbeiðið eitt gott prógv um. Hetta var ein framúr góð verkætlan, ið ikki átti sín líka nakra ádrastaðni í heiminum. Har øll oljufeløgini saman við føroyskum myndugleikum settu út í kortið eina umhvørvisverkætlan, ið hevur til endamálið at tryggja eitt reit umhvørvi í kjalarvørrinum á oljuboringum og seinni framleiðslu. Herfyri kom út bóklingur, sum Heilsufrøðiliga starvsstovan hevur gjørt í samstarvi við Innlendismálaráðið og Føroya Oljuádnar Bólk (FoB) um umhvørvi og oljuleiting: "Umhvørvi og oljuleiting, umhvørvislig krøv og kanningar á føroyskum øki". Eitt fráfrátt tiltak. Hóast oljusagan enn er ung, er greitt, at oljuvinna kann gerast ein týðandi partur av gerandislívinum hjá komandi ættarliðum. Og tí eigur slíkt tilfar at vera ein náttúrligur partur av undirvísingini í skúlanum.

Endamálið við bóklinginum er at lýsa, hvussu fyrilit fyri umhvørvisvernd hava verið tryggjað gjøgnum alla gongdina, frá tí at eitt oljufelag fer undir at gera ætlanir fyri leitivirksemi, og til eftirkanningar rúndanum sjálv borihólið eru gjørdar. Bóklingurin gevur innlit í, hvussu oljuleiting fer fram, og hvørji umhvørvislig krøv oljufeløgini skulu lúka, áðrenn loyvi fæst til at seta borin í føroysku undirgrundina. Bóklingurin gevur eisini eitt yvirtil yvir tær umhvørviskanningar, ið gjørdar vórðu, áðrenn og aftaná at fyrsta leitumfar fór av bakastokki. Endamálið við umhvørviskanningunum er at geva myndugleikum og oljufeløgum eitt stóði at meta um, hvørji árin leituboringarnar hava á føroyska umhvørvið, og fyri at staðfesta møguliga dálking. Kanningarar eru í flestu fornum gjørdar av føroyskum myndugleikum, stovnum og granskarum, við fígjarligum stuði frá oljufeløgnum verður greitt frá í skrivi frá stigtakarunum. Bóklingurin er ætlaður øllum, ið hava áhuga fyri umhvørvi og oljuleiting, og hevur ætlanin verið at gjørt eina lættlesiliga frágreiðing við nógvum myndum og talvum. Allir teir hægur og miðnáms skúlarar fáa eitt floksett av bóklinginum sendandi.

Á oljuleitinginum mikukvöldið var bóklingurin umrøddur og gjørdi ein rithøvundinum greitt, at oljufeløgini, ið leita eftir olju við Føroyar, er tey, sum eru mest miðjubeivst. Hetta er gott skodsmál at fáa og sigur eisini, hvussu týðningarmikið samstarvið millum føroyskar myndugleikar og feløgini er. Hetta samstarv byrjaði við GEM og síggja vit nú fruktirnar av tí. Sama oljuleiting umrøddi eitt annað samstarv, SINDRI, har oljufeløg og myndugleikar í felag seta út í kortið langtíðar kanningarætlanir, ið skulu gagna framtíðar menningini her á landi. Sjálvandi ræður um at arbeiða miðvíst og skjótt til tess at finna oljuna, men harafturat ræður eisini um at hugsa longur fram, og her er samstarvið í Sindri av stør- um týðningi, eitt nú fyri at skilja, hvussu øll okkara undirgrund sær út og hvat hon kann goyma. Latið okkum menna slíkt samstarv fyri harvið eisini sjálvi at gerast betri før at taka ímóti framtíðar avbjóðingum. Og latið okkum gera tað sum framhald av tí slóðbrótandi arbeiði, ið okkara frægi jardiðfrøingur, Jóhannes Rasmussen, sáli stóð fyri. Latið okkum fullføra hansara verk.

Sosialurin

Sosialurin

Sosialurin

Stovnaður: 1927

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

jan@sosialurin.fo

Blaðstjóri: Eirikur Lindenskov

eirikur@sosialurin.fo

Figgjarleiðari: Tóki Hojgaard

toki@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo

Jonhard Hammeð jonhard@sosialurin.fo

Teresa Jensen teresa@sosialurin.fo

Finnbjørg Nattestad finnbojrg@sosialurin.fo

Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo

Bláðfólk:

Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo

Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo

Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo

Snoeri Brend snoeri@sosialurin.fo

Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo

Terji Nielsen terji@sosialurin.fo

Anna V. Ellingsgaard anna@sosialurin.fo

Eyðna Skalle eydna@sosialurin.fo

Ítróttur:

Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Terji Nielsen terji@sosialurin.fo

Myndamenn:

Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo

Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:

Postsmoga 231

Nólsoyur Pálsgrøta 1, 700 Klaksvík

tel. 458686 fax 458687

e-post: ktaksvik@sosialurin.fo

Sosialurin í Suðuroy:

tel. 375364 fax 375464

tel. 228814

e-post: aki@sosialurin.fo

e-post: dagfinn@sosialurin.fo

Uppseting/prent:

Uppseting: Føroyaprent

Prent: Prentmiðstöðin

Útgevur:

Sp/ Sosialurin

Avgreiðsla:

Mán.-frí. 8-16

Tórsgøta 1, 100 Tórshavn

Tel. 341800, Fax 341801

Postadressa:

Postboks 76, 110 Tórshavn

E-mail:

post@sosialurin.fo

lysing@sosialurin.fo

lysingartorg@sosialurin.fo

varp@sosialurin.fo

Bláðið verður prentað
mánadag-fríggjadag klokkan 14⁰⁰

VIÐMERKINGAR

Nú líta vit fram - við takksemlu

Fyrst og fremst: Stóra tøkk til Føroyar fyri blíðskap, áhuga og stuðul, sum tit vístu okkum í sambandi við ráðstevnuna um samkynd, sum Bogin herfyri helt fyri ANSO: Norðurlenska samtakið av feløgum fyri lesandi og ung, ið eru samkynd

Manijeh Elsa Modi

Forkvinna í Bogin, -
felagið fyri samkynd
lesandi og ung

fyrri framman: Kanska ber tað allíkvælt til, at seta lóg-gávu í verk í Føroyum, sum verjir um tey samkyndu á sama hátt sum hinir minnilutar: Smá trúarsamfeløg, fólk við øðrum húðaliti /uppruna osv. T.d. munnu flest halda, at øll skulu hava somu lön fyri sama arbeiði - eisini tey samkyndu. Tað kann lógin um "Forboð móti mismuni á arbeiðsmarknaðin" tryggja teimum samkyndu, á sama hátt sum tað verjir aðrar minnilutabólkanir í samfelagnum. Vit vilja tí mæla til eitt uppskot, sum er soljóðandi (haldi mær til goðar við donsku orðingarnir):

A) Lov um forboð mod forskelsbehandling på grund af race m.v.

[Lov nr 289 af 9. juni 1971 med ændringer af lov nr. 357 af 3. juni 1987]

§ 1. Den, som inden for erhvervsområde eller almenyttig virksomhed på grund af en persons race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering nægter at betjene den pågældende på samme vilkår som andre, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som af nogen af de i stk. 1 nævnte grunde nægter at give en person

adgang på samme vilkår som andre til sted, forestilling, udstilling, sammenkomst eller lignende, der er åben for almenheden.

§ 2. Loven omfatter ikke uagtsomt forhold.

§ 3. Er en af de i § 1 nævnte overtrædelser begået af et aktieselskab, andelselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 4. Sager om overtrædelse af denne lov behandles som politisager.

(Ein nógv meira umfangandi arbeiðsmarknaðarlóg er nú komin í gildi í Danmark - sum tó tikist ov umfangandi, at taka til viðgerðar í Føroyum.)

Afrat arbeiðsmarknaðinum finnast tær báðar paragraffirnar í revsilógina - eitt sum umfangar princippiir fyri dómning av brotsverki, og eitt fyri niðrandi almenn úttalisi:

B) § 81. Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som skærpende omstændighed,

1) at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen,

2) at gerningen er udført af flere i forening,

3) at gerningen er særligt planlagt eller led i omfattende kriminalitet,

4) at gerningsmanden tilsigtede, at gerningen skulle have betydeligt alvorligere følger, end den fik,

5) at gerningsmanden har udvist særlig hensynsløshed,

6) at gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende,

7) at gerningen er begået i udførelsen af offentlig

tjeneste eller hverv eller under misbrug af stilling eller særligt tillidsforhold i øvrigt,

[...]

C) Lovbekendtgørelse nr. 215 af 24. juni 1939: Straffeloven, som senest ændret ved anordning nr. 134 af 2. marts 2004.

§ 266 b. 34) Den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, seksuelle orientering, nationale eller etniske oprindelse eller tro, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.

Hesar paragraffir gera ikki annað enn, at geva samkyndum somu rættindi, sum eitt nú smá trúarsamfeløg í Føroyum fáa til tess at tryggja teirra mannaættindi. Soleiðis kunnu øll virka og liva í frið við vernd frá lógávuvaldinum.

Vit vóna, at ráðstevnan og orðaskiftið var við til at varpa ljós um korini hjá teimum samkyndu, og tær ábøtur í lóggávuini, sum høvdu børt um lógarrinnar vernd av teirra mannaættindi, á jøvnum fœti við hinum minnilutunum: Trúgv, etnisken og nationalan uppruna, húðalit osv. Øll hava vit loyvi at vera her á - síð um síð. Sum Eygló Aradóttir úr Íslandi segði: Minst 55 % av føroyingum eru í familju við, ella kenna onkran sam-

Framhald á síðu 11

Innsent tilfar

Av tí at vit fáa rættuliga nógv innsent tilfar sendandi - meira enn vit fáa í bláðið - hevur blaðleiðslan verið noydd at gjørt nakrar avmarkingar.

Enn sum áður skal fult navn skal vera undir øllum innsendum greinum - annars verða tær ikki prentaðar. Harnæst tilskila vit okkum rætt til at ikki at taka við tilfar, sum eisini er sent øðrum blaðum ella hevur verið prentað áðrastaðni.

Drúgvur greinar - greinar sum eru longri enn áleið 5.500 tekn, verða ráðfestar lægri, og koma bert í bláðið, um pláss er fyr teimum. Tað er ein fyrimunur um vit fáa tilfarið umvegis teldupost ella á diskil.

Lýsingar

Freistir:

Tekstlýsingar Støri lýsingar Lýsingartorgið Heilsanir

Týsdagsbláðið Mán.kl. 10 Frí. kl. 15 Frí. kl. 12 Frí. kl. 12

Mikudagsbláðið Týs. kl. 10 Mán. kl. 15 Mán. kl. 12 Mán. kl. 12

Hósdagsbláðið Mik. kl. 10 Týs. kl. 15 Týs. kl. 12 Týs. kl. 12

Fríggjadagsbláðið Hós. kl. 10 Mik. kl. 15 Mik. kl. 12 Mik. kl. 12

Leygardagsbláðið Frí. kl. 10 Hós. kl. 15 Hós. kl. 12 Hós. kl. 12

Støri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.

Framhjápláss má umbjóast í góðari tíð.

Stødd:

Ein heili síða í Sosialinum er 254 mm breidd og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.

Innsent tilfar

Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnad um bóstað og telefonnummar, verða ikki settar í bláðið.